

Entre dues passions

Vicent Usó és un narrador solvent, amb destresa notable per conferir veus individuals. monòlegs, climes crispats, i sobretot habilitat per orquestrar, dosificar la narració cap un final sempre rotund, com veiem en *La taverna del Cau de la Lluna* (2001) i *L'herència del vent* (2002). L'autor té bona mà per fer vibrar la corda del dolor, però també per a l'humor com es pot veure en el segon títol esmentat, on a través dels ulls del secretari d'un ajuntament de postguerra observem l'esclatxa brutal que existeix entre la vida i el soterrament grotescs d'un prohoms de la ciutat i la descripció solemne que en fa la premsa oficial del règim. Per aquest lector el seu llibre més emblemàtic i valent és *Crònica de la devastació* (2002), on, tot i haver serrells sense estar ben resolts, toca amb fortuna el tema espinós de l'infern que són els confrontaments bèl·lics. És una obra que em va esborronar per la seua veritat literària i em va sorprendre pel fet que els moments més memorables resulten precisament aquells on es cou la tragèdia. En *Les ales enceses* (2005) el lector pot gaudir de l'esclat exultant del llenguatge, perquè es troba amb un bon domini dels recursos narratius i la confecció d'una prosa elaborada, repleta de sinuositats, que contagia el lector del goig que mostra l'autor en una fabulació nodrida de màgia. Al mateix temps no obstant, pot constatar un cert desequilibri entre l'esquelet de la història i els vels de l'estil.

Encara que Vicent Usó és un autor bastant apreciat per la crítica, em sembla que és un escriptor poc llegit. Si més no fóra del País Valencià, no és el que sol dir-se un escriptor popular, massa conegut, i em fa la impressió que amb *El músic del bulevard Rossini*, que ha aconseguit per segona vegada ser finalista del Premi Sant Jordi, aspira a atraure un públic més ample, sense perdre la seua veu. I per aquest motiu controla la seua explosió verbal a fi de fer prevaldre la trama, integrada per diversos ingredients: una història d'amor, la fascinació pel poder transformador de la música, el drama de la immigració i la diversa realitat del lloc d'arribada. D'entrada, un material prometedor. La novel·la narra com Tadeusz, polonès i d'origen humil, tocat per l'àngel de la música, pot assistir a un conservatori, i, quan li arriba l'oportunitat de demostrar la seua vàlua, la ruptura sentimental i la posterior mort del pare fan que se li ensorren totes les il·lusions. Aconsegueix restablir el lligam afectiu amb la seua nòvia i llavors se li fa insuportable deixar morir el seu deliri pel violí. En el duel entre l'estimada i les muses, s'inclina per l'art. Somia que aviat triomfarà i tornarà a retrobar la seua amada. Tadeusz confia que les màfies li concertaran audicions amb alguna orquestra en l'Europa occidental i, com no podia ser d'una manera, cau en la seua teranyina. El jove encara té una mica de sort, només li demanen una bona part del que guanya com a músic de carrer, altres companys de viatge les passen més magres: han de delinquir o s'han de prostituir. Una davallada a la desesperació. Quan tanques el llibre, tens un regust entre amarg i dolç, perquè no trobes allò que esperaves: la història d'amor i els personatges són massa primis i l'encís de la música a penes és apuntat. L'autor es troba còmode en la descripció de detalls o de personatges secundaris o en les seues paraules, que solen estar bé. Usó és un escriptor competent que sap encaixar bé les peces variades que tragina i ofereix moments d'interés, com ara la travessia de l'autobús per Europa cap a la terra promesa i un final ben eficaç.